

KADASTER

Informatiever dan je denkt

Dick Kaas

27-09-2025

HCC Genealogie

Inhoud

- Wie ben ik
- Ontstaan (ouderlijk huis) Oxhoofdpad
- Het Kadaster archief
- De Kadasterviewer

----- Pauze -----

- De erfenis van Maarten Spoor
- Programmatuur
- Ontwikkelingen
- Enkele demo's

Wie ben ik

- Geboren in Broek op Langedijk
- Zoon van een tuinder. (landgebruiker)
- Vanaf 1965 in IT
- Hobby: genealogie e.a. gestart in 2000
- Publiceer! Delen is vermenigvuldigen(dus internet)
- Gebruik Open standaarden, data en software
- Ontwikkeling: eigen software in PERL, PHP, EXCEL
- E-mail: dick@familie.kaas.nl

Ter introductie

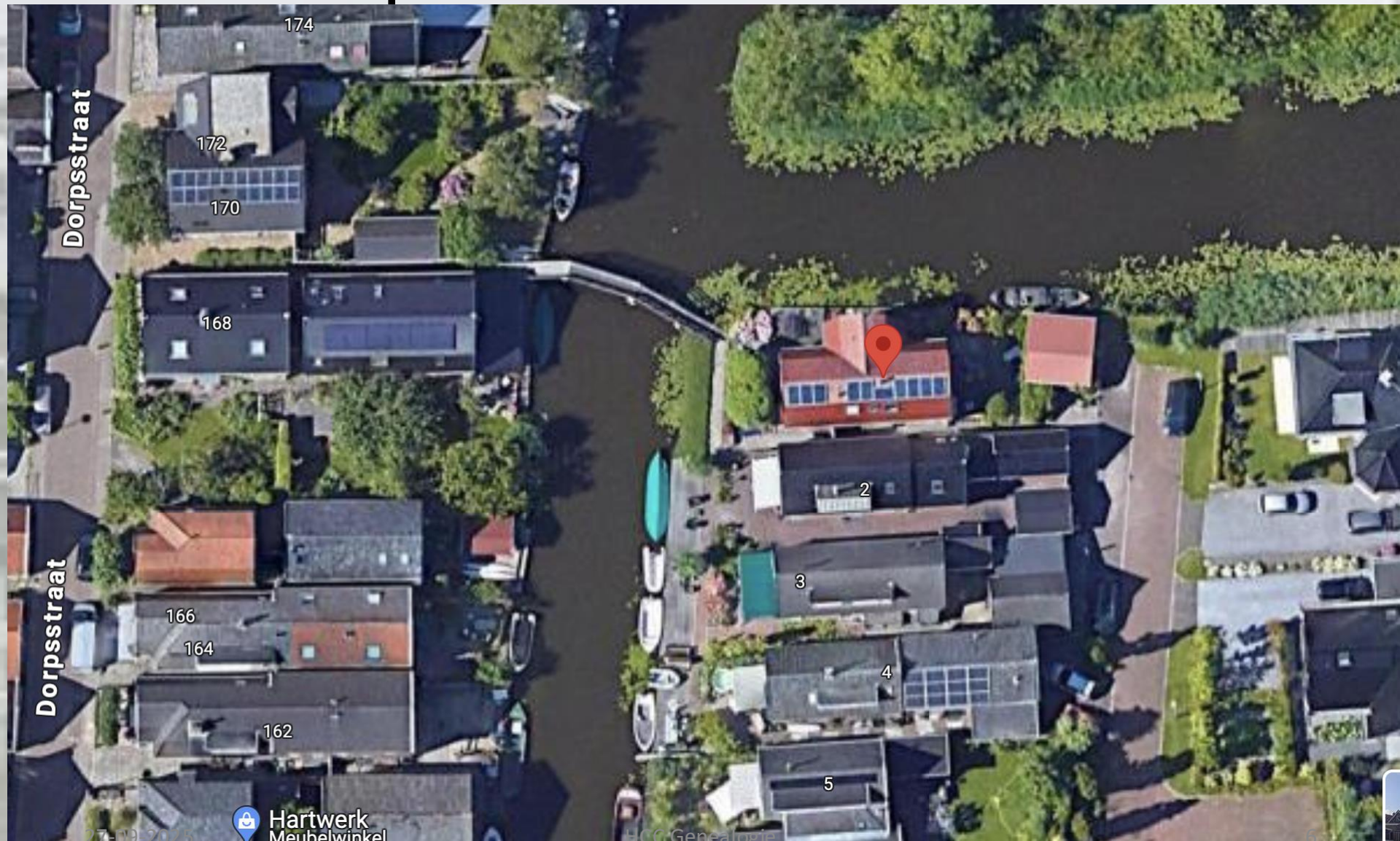
- Ik ben vooral ervaringsdeskundige
- Vandaag delen van ervaringen met het kadaster o.a.:
  - Zoeken naar ontstaan van het Oxhoofdpad
  - Het kadaster en archiefviewer
  - Familie verhalen (de erfenis van Maarten Spoor)

Hierover gaat mijn onderzoek

1. Dorp Broek op Langedijk (en rest Langedijk)
2. Lint bebouwing met daarnaast meer dan 1000 akkers gescheiden door water.

Oxhoofdpad nu

27-09-2023

Hartwerk
Meubelwinkel

HCC Genealogie

6

KADASTER COOG-plaat

Broek op langedijk
Sectie A 1832

Sichting
Coördinatie
Onderzoek
Oud
Grestmerambacht

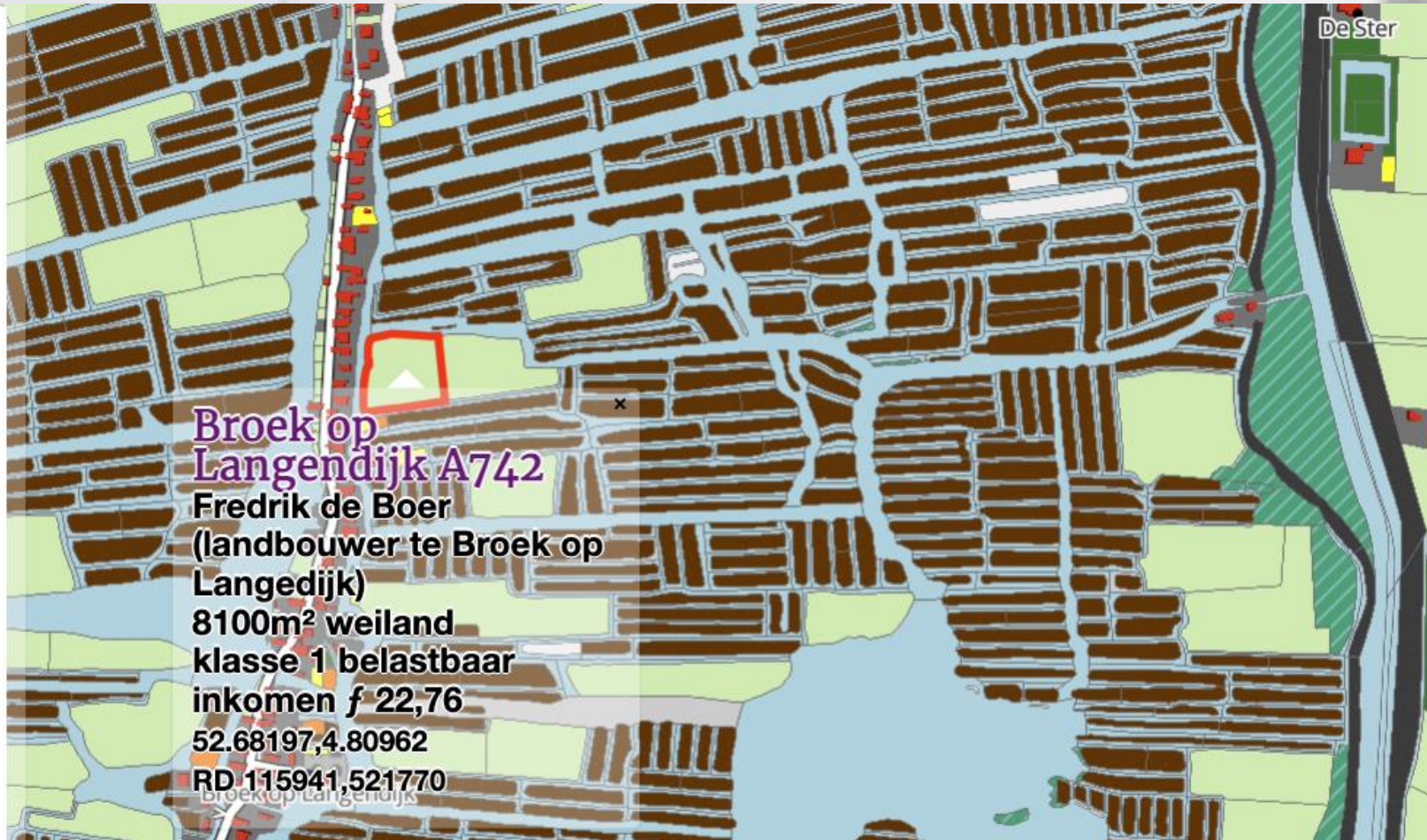
Broek op Langedijk

KADASTER: HisGis overzicht

Kadaster 1832 percelen

soort eigendom

- weiland
- moestuin
- begraafplaats
- erf
- dijk
- bouwland
- bos
- boomgaard
- duinen, zand
- water
- natte gronden
- riet
- hooiland
- siertuin
- onbekend

Wie woonden hier voor ons?

- Mijn moeder woonde van 1950-2004 op Oxhoofdpad 1. Wie woonden er daarvoor?
- Hoe is dat Oxhoofdpad ontstaan?
- En (vervolgens) wat was de historie van....
  - Eigenaren van andere percelen

**En toen had ik het kadaster
nodig**

KADASTER: Mijn start vanaf 2008

- Bellen kadaster Alkmaar
- Doorverwijzen naar archief Haarlem (Rijksarchief)
- Uitleg op basis van een beschrijving+archivaris
  - Hoe zit kadaster in elkaar?
  - Kennismaken met digilegger (nu archiefviewer)
  - Kennis nemen van (kadaster)tekeningen
  - Kennis nemen van persoonskaartjes (regionaal)
  - Hyp4 register (overdrachtsregister)

Toelichting in kadaster museum (Arnhem)

KADASTER: Wat vond ik nog meer?

Ik zocht vorige eigenaren en ontstaan.

Ik vond:

- Alle vorige eigenaren met beroep en adres
- Koopcontracten, belanghebbenden (koper / verkoper maar ook familieleden, medekopers, notarissen, kettingbedingen (recht van overpad, onderhoud, koopprijzen).
- Overige bezittingen met gebruik en omvang
- Veranderingen in gebruik door de jaren heen (weiland-> bouwland of woning, sloop, nieuwbouw) vererving
- Huisnummering die door de jaren heen veranderde.

Statistisch:

- Veel voorkomende en uitstervende beroepen
- (m.n. 19^e eeuw) Bestuurders hadden vaak ook veel land.
- 20^e eeuw. "Uitsterven" kruidenier, bakker, slager, tuinders

Kadaster (1)

Definitie: Organisatie *die belast is met het vastleggen van onroerend goed.*

Tot 1832 via Oud Recht (notarissen)

Vanaf 1832 (erfenis Napoleon) door de dienst Kadaster.

Ik heb mijn informatie uit:

- ca 1600–1832 stichting COOG (Oud Recht)
- na 1832 Haarlem. (kadaster archief N-H)
- Boek 'Aan de slag met kadastrale archieven'
- Regionale Historische Centra

Kadaster (2). Bronnen

- Kadasterkaarten (1832) op site beeldbank.cultureelerfgoed.nl ([minuutplans 1832.](#))
- OAT (Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels) soms met huisnummers.
- SAT (Supplementair Aanwijzende Tafels)
- **Secties** en lijst eigenaren/artikelen (Register 71)
- **Leggers** per (rechts)persoon=artikel een lijst van bezittingen
- **Hyp4** register (verwijzing naar eigendoms registratie)
- **Veldwerk** register met daarin tekeningen van veranderingen
- Naamregisters. (op basis van leggers in gebied kadasterkantoor tot ca 1929)
- Overige tekeningen en schetsen

Zie ook: <https://www.bhic.nl/onderzoeken/hulp-bij-onderzoek/kadaster>

Kadaster (3) Informatie om te starten

Via Archiefviewer (beschikbaar in alle archieven)

- Lijst van secties
- Legger artikelen
- Veldwerk

Als document in Rijksarchieven (prov. hoofdstad)

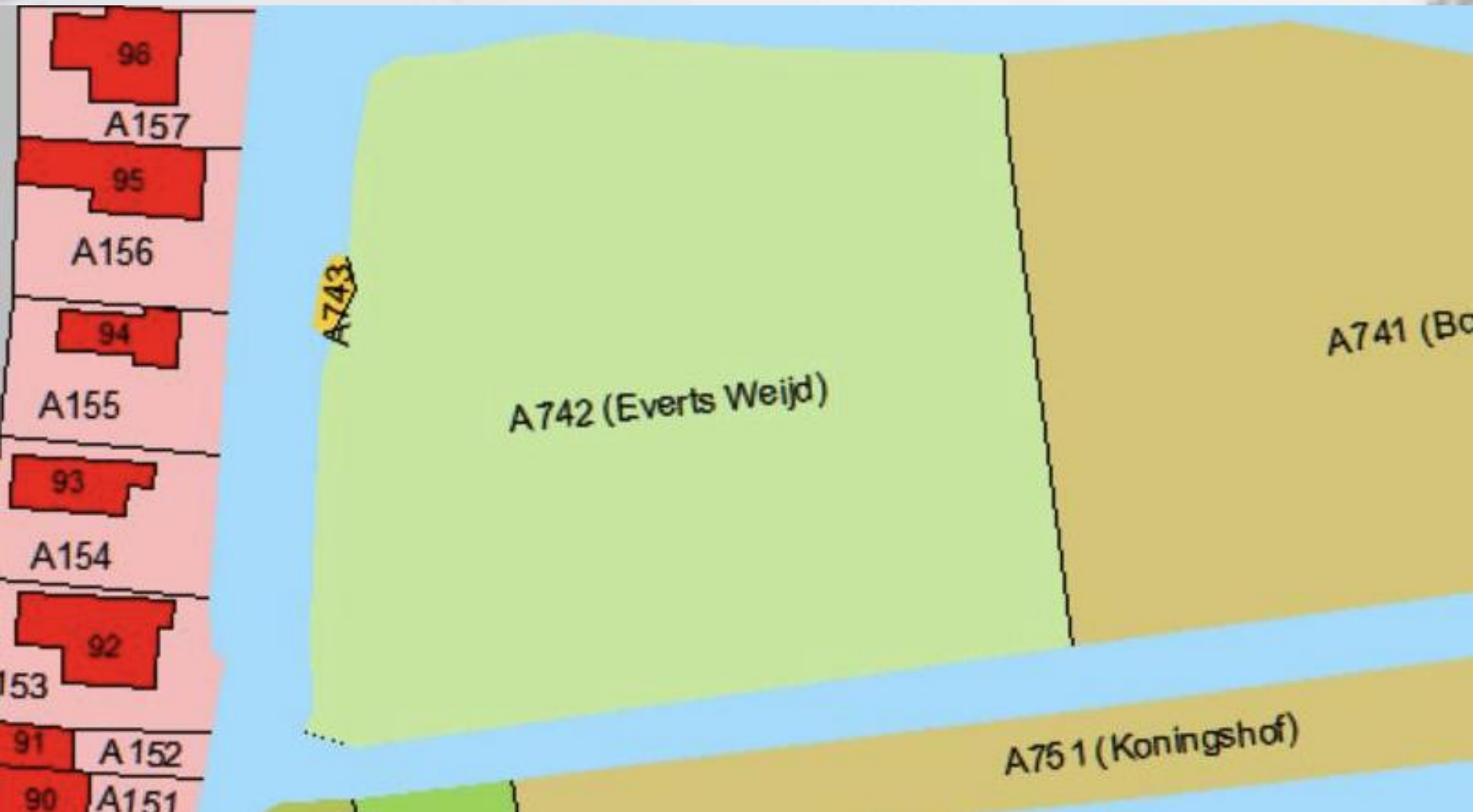
- Hyp4 (overdrachtsgegevens) [scan on demand]
- Minuutplans (getekende kadasterkaarten)
- Naamregisters (bezittingen van een persoon in de regio van het kadasterkantoor tot 1929)

Kadaster (4) Hoe ga je te werk

1. Zorg dat je een sectienummer weet van een vastgoed dat je wilt onderzoeken
2. Kijk met de archiefviewer in register 71 naar de nummers (artikelen) van de eigenaars. N.B. Er is vaak een vervolgblad!
3. Zoek in leggerartikel naar de gegevens van de gewenste persoon. Je ziet nu ook andere eigendommen met hun sectie + nummer.
4. Op basis sectie + nummer en vorige/volgende eigenaren kun je een historisch beeld vormen.

Vb: Oxhoofdpad Broek op Langedijk

A742 (Oxhoofdpad) ca 1832

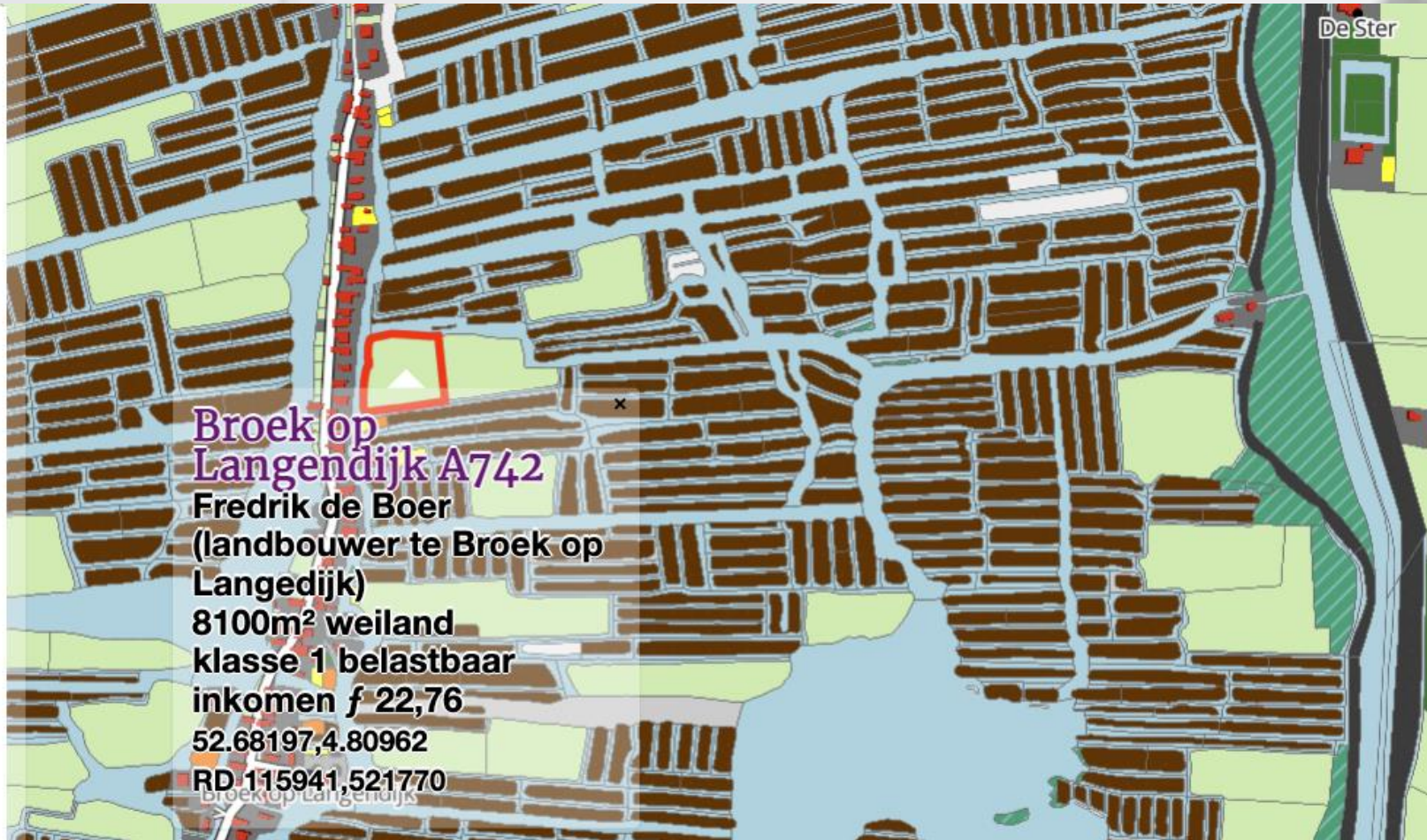

KADASTER: minuutplan 1832 (HisGis)

Kadaster 1832 percelen

soort eigendom

- weiland
- moestuin
- begraafplaats
- erf
- dijk
- bouwland
- bos
- boomgaard
- duinen, zand
- water
- natte gronden
- riet
- hooiland
- siertuin
- onbekend

Het minuutplan Oxhoofdpad 1971

KADASTER

Onderdelen van het KADASTER

KADASTER: register 71 (Secties)

- Een kadasterregister met daarin voor elke sectie + volgnummer:
  - De oppervlakte van de sectie
  - Het zoekgebied van de sectie op de minuutplans
  - De (artikel nr's van de) opvolgende eigenaren
  - De sectie(s) waaruit een sectie ontstond
    - Bij splitsing of samenvoeging met een nieuw nummer
  - De sectie(s) die uit de sectie voortkomen
  - Het jaartal dat een nieuwe sectie ontstond

Sectie BRO99 A 2410

- Hoe achterhaal je een sectie en nummer
  - Uit een verkoopakte
  - Op basis van een locatie (en nr) uit 1832 (zie [minuutplans 1832](#))
  - Met de [KadastraleKaart.com](#). (geeft LGD00-D-81)
- [Archiefviewer](#) secties

KADASTER: Register 71 (lijst sectie nrs)

- Sectie A742 -> A2410 (Broek op Langedijk)

740	26	~~5~~ 600	601, 1091, 862	654	2179	
741	26	~~25~~ 600	601, 1091, 862	654	2179	
<u>742</u>	26	~~25~~ 600	601, 1091, 1116	654	Later n°	<u>2410 2411</u>
743	285				Later N°	1956
744	212	520, 1039			Later n°	2922, 2923

<u>2409</u>				Later N°	2412, 2413.	2354, 2355
<u>2410</u>	1	b 2	1400, 2185, 2596, <u>2639</u>			<u>742</u>
2411				Later N°	2455 à 2457.	742
notjaar 1905						

KADASTER: Legger artikel

Een register waarin voor elke eigenaar een document waarop al zijn bezittingen in de loop van de tijd zijn weergegeven:

- De naam, beroep en woonplaats eigenaar
- Mede eigendom bijv. erfpacht, mede-eigenaar etc.
- Voor elke mutatie een regelnummer en omschrijving

Per regel

- De sectie + nummer van het desbetreffende perceel
- De verwijzing naar het Hyp4 register
- De oppervlakte en gebruik van het perceel
- Belastinginformatie
- De datum van verandering en reden daarvan
- Een verwijzing naar de legger van de vorige eigenaar
- Een verwijzing naar de legger van de volgende eigenaar

Leggerartikel BRO99 2639

Hoe achterhaal je een artikelnummer

- Uit register 71 (via sectie + nummer)
  - Het naamregister (alfabetisch naamregister tot begin 1900)
  - Op basis van gegevens van vorige of volgende eigenaar
-
- [Archiefviewer](#) leggers

KADASTER: Legger 2639 BoL

- Overzicht percelen en mutaties
- Opbrengst belastingen

Volgsnummer	POLDER, GEHUCHT of plaatselijke benaming (Straat, gracht, enz.)	VERWIJZING NAAR				SOORT VAN EIGENDOM	GROOTTE		Bedrag der geschatte pachtwaarde per hectare, verminderd met den per hectare bepaalde afrek wegens polder- en dijkslasten	Bedrag per hectare van den afrek wegens polder- en dijkslasten	Jaar waarin een vrijdom verval	BELASTBARE OPBRENGST				BEKNOPTE OMSCHRIJVING DER PLAATS GEHAD HEBBENDE VERANDERINGEN	AANWIJZING DER ARTIKEL EN VOLGNUMMERS VANDIT REGISTER			
		het kadastrale plan		het register van overschrijving (hypotheken)								On-gebouwd	T. tiendrente J. jachtrente R. ruilverkavelingsrente	Gebouwd	Waaruit getrokken		Waar overgebracht			
		Sectie	Nummer van het perceel	Deel	Nummer										Artikel		Volgsnummer	Artikel	Volgsnummer	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
							ha	a	ca			f.	c.	f.	c.					
~~1~~	~~A 459~~	~~1203~~	~~160~~	~~water~~	~~0360~~	~~025~~	~~-~~					~~01~~				~~dj. 1974 verkoop st 73/50~~	~~2596~~	~~2~~	~~2914~~	~~409~~
~~2~~	~~id 460~~	~~id~~	~~id~~	~~bouwland~~	~~0260~~	~~114~~	~~6~~					~~296~~				~~dj. 1974 verkoop st 73/50~~	~~id~~	~~3~~	~~2914~~	~~410~~
~~3~~	~~id 2470~~	~~id~~	~~id~~	~~huizen erf~~	~~0244~~	~~134~~	~~6~~					~~327~~				dj. 1972 ged. vern. + v.v.b st 75/0 bis	~~id~~		2639 4.	
				3	0864							624		74	1951					
4	Oxhoofdpad	A 2410		huis, erf	244	134	6					327		09		Dj 1980 Ruilverk. St. 75	2639 3.		Ruilverk.	
					864							624		09	1972					
					244							327		09	1974					

Veldwerk A2410 en A2455

- Hoe ziet een verandering van een sectie er uit?
- Vb-1: A742 naar A2410 en A2411
- Vb-2: A 2455 naar meerdere secties
  - (let op ook bebouwing, namen en afmetingen!)
- [Archiefviewer](#) veldwerk

Hyp4 register. Wat is het

Een kadasterregister met daarin voor elke **transactie** (dus niet een hypotheek!!):

- De datum van de transactie
- De namen van notaris, koper(s), verkoper(s), gemachtigden en getuigen
- Het onroerend goed waar het over gaat
- De redenen van transactie (verkoop, verdeling etc.)
- Alle relevante bedingen op het goed (erfpacht, recht van overpad, onderhoudsverplichtingen etc.)
- De verkoopprijs of andere bepalingen

Hyp4 informatie van 578-76

Hyp4 registers zijn aanwezig in de RHIC's van de provincie hoofdsteden (zetels van kadastrale archieven)

- Soms alleen op papier (bezoeken!)
- Steeds vaker als scan
- Hoe vraag ik het aan:
  - [KADOR](#) Noord-Holland

578-76= overgang A742-> A2410 (Spaans -> Smit)

De historische eigenaars

- 1   A2410   .   Oxhoofdpad 1
- 2   .   A742   . Stokwortelsweid

1480 / Smit-Snijders,Guurtje. Wed Tijs Smit)
2185 / Balder,Pieter Pieterzn
2596 / Balder,Willem Hendrikzn
2639 / Kaas,Klaas Dzn, erven

26 / Boer,de, Fredrik
25 / Boer,de, Jan Fredriks
600 / Boer-de,Jan
601 / Spaans,Cornelis
1091 / Boer-de,Neeltje wed C Spaans
1116 / Spaans,Jan en Neeltje Pdr Gootjes

Welke problemen kwam ik tegen?

- Ik begon met alleen naam, sectienr, verwijzingen uit de leggers
- Alleen eigenaars van deze ene sectie
- Alleen prijs uit Hyp4 (alleen prijs; overig info niet)
- Slecht leesbare beelden van leggers en register 71 (via lage resolutie, onduidelijk schrijven) en daardoor fouten.
- Starten vanaf oorsprong (A742 ipv A2410). Terugwerken was in dit geval eenvoudiger geweest
- Automatiseren helpt enorm bij controle.
- In een simpele EXCEL raak je snel de weg kwijt
- Publiceren via internet? Dan geen info van levenden.
- Nu alles vooraf aanvragen! “snuffelen” kan niet meer
- Nu Hyp4 informatie vaak via scannen op verzoek

Dit heb ik er van geleerd.

- Start (bij voorkeur) met het minuutplan
- Breng eerst alle sectienummers en verwijzingen in kaart
- Bewaar **alle** informatie uit de relevante legger artikelen
- Noteer alle relevante info uit Hyp4. Je wilt het later hebben.
- Handig als je meteen ook andere secties van de leggers compleet overneemt.
- Controle ingevoerde gegevens (met ICT)
  - Kloppen heen- en terug verwijzingen met elkaar.
  - Naamregister relateren aan leggenr's en v.v.
- Accepteer dat ook het kadaster fouten heeft gemaakt.

<https://familie.kaas.nl/publicaties>

Erfenis van Maarten Spoor (1)

- Het verhaal van tante Sijtje
- Jacob Kaas (1837 – 1880) was dol op Trijntje Beeldman (1842 – 1891)
- Hij was werkman bij Maarten Spoor (1787 - 1875)
- Maarten Spoor had geen erfgenamen
  - De laatste (van zijn 6) kinderen overleed in 1859
  - Zijn vrouw was toen al overleden en hij had geen erfgenamen
  - Hij had een dienstmeid Maria Dekker (1832 – 1871)
  - Als Jacob en Maria zouden trouwen zouden zij alles erven
- Jacob moest daarvoor wel zijn echte liefde vaarwel zeggen

Vraag:

- Klopt dit verhaal

Erfenis van Maarten Spoor (1a)

Erfenis van Maarten Spoor (2)

- Jacob en Maria trouwden in 1861 (resp 24 en 29 jr)
- Ze krijgen 8 kinderen waarvan er nog 4 leefden bij overlijden van Maria in 1871.
- Jacob trouwt in 1872 alsnog met Trijntje Beeldman (ze was toen 30). Ze krijgen nog 1 kind.
- Bij overlijden Maarten Spoor (1875)
  - Kinderen van Maria krijgen een eigen erfenis (21%)
  - Diaconie krijgt (26%)
  - Jacob het overgrote deel van de rest van de erfenis

Geschatte waarde: Fl 50.000 tot Fl 100.000,-

NB inkomen knecht was ca fl 200 - 300 / jaar

Erfenis van Maarten Spoor (3)

Wat is waar:

- Jacob en Maria zijn getrouwd
- De erfenis van Maarten Spoor ging naar (kinderen van) Maria en Jacob
- Jacob hertrouwde met Trijntje Beeldman

Feit of fictie?

- Dat van de erfenis klopt grotendeels
- Of Trijntje echt Jacob's 1^e liefde was is niet te achterhalen.

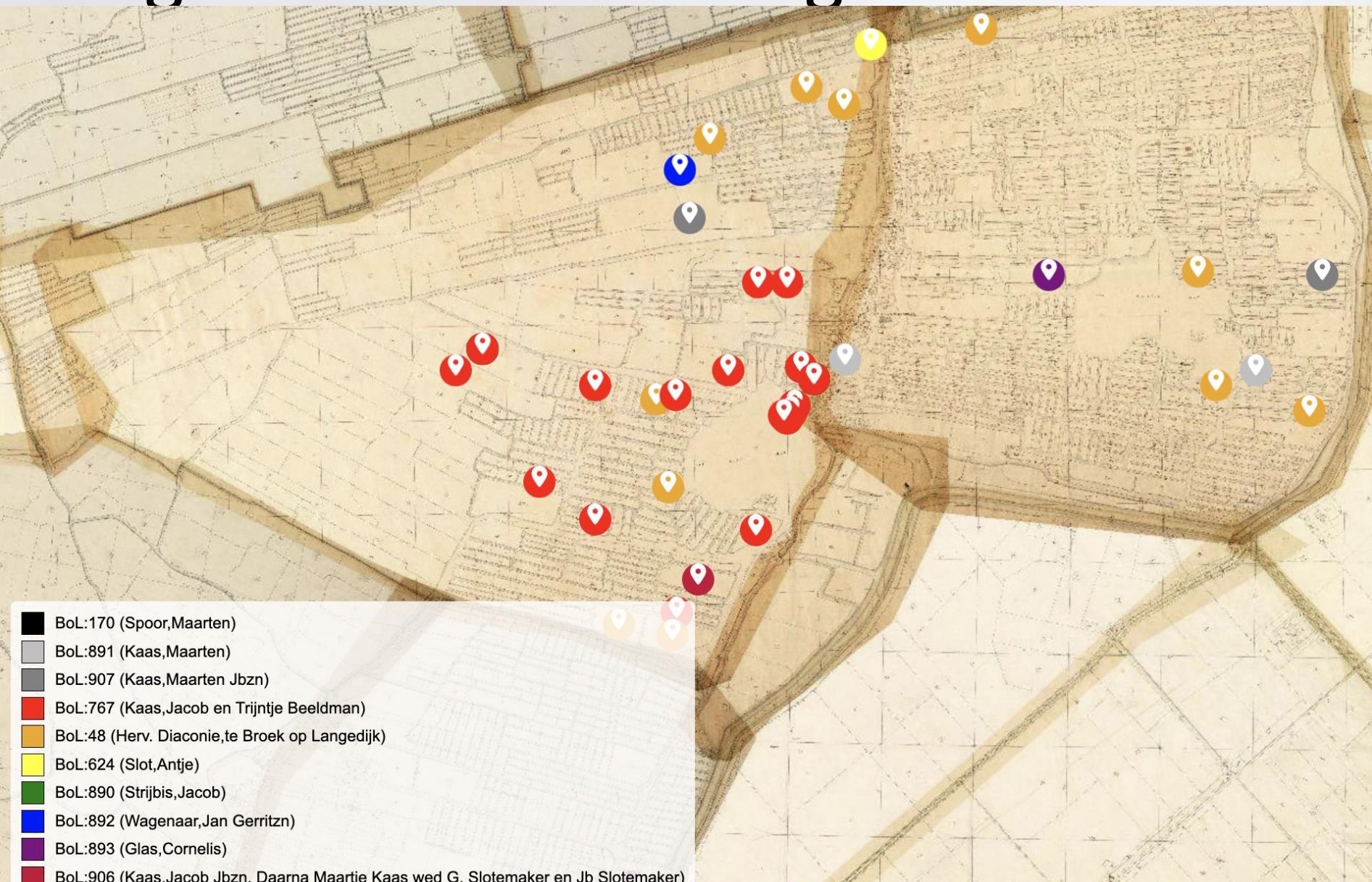
De erfenis in beeld

Op de site familie.kaas.nl selecteren we

- Jacob Kaas (via Maria Dekker)
  - We zien dan vrouwen en kinderen
- Maarten Spoor
  - We laten alle onroerend goed zien
  - Vervolgens plaatje na verdeling erfenis

[Familie.kaas.nl](http://familie.kaas.nl)

Eigendommen en erfgenamen

Programmatuur

Basisfiles

De informatie wordt in de volgende EXCEL files ingevoerd. Daarbij sluit ik zoveel mogelijk aan bij de officiële registers.

- *secties.xlsx*
  - *Per gemeente per sectie en per nummer: benaming, GPS positie, adres/benaming, gebruik, omvang, vorige sectie(s), volgende sectie(s), artikelnrs*
- *Artikelen.xlsx*
  - *Per gemeente per artikel: koppeling genealogie, naam, comment, beroep, woonplaats, max leggerregels, aantal ingevoerde leggerregels*
- *leggers.xlsx*
  - *Plaats, artikel, Leggerregel, benaming, sectie en sectienr, hyp4ref, gebruik, oppervlakte, belastinggegevens, jaar verandering, reden verandering, vorig leggerref, volgend leggerref.*
- *Hyp4.xlsx*
  - *Hyp4_registratie, Datum akte, notarisinfo, sectie, vorig eigenaar, volgend eigenaar, koopprijs, uittreksel*

Verwerking van gegevens

De ingevoerde gegevens worden gecontroleerd en omgezet

- Controle op forward / backward verwijzingen van secties en leggers
- Controle op voorkomen artikel in sectielijst
- Controle op volledigheid van secties en leggers
- Controle op ingevoerde oppervlakten van secties

Output:

- Sectie_database
- Artikelen_database
- Legger_database
- Hyp4_database

Presentatie van gegevens

De volgende programma's zijn beschikbaar:

- **kadaster_secties**
  - Lees een lijst secties en geef daarvan alle volgende secties, artikelnummers en namen
- **Kadaster_info**

Op basis van beschikbare plaats, secties en leggers

  - Alle informatie van een artikel legger
  - Historische informatie op basis (meerdere) sectie(s)
  - Beschikbare hyp4 informatie
  - Waar mogelijk met hyperlinks naar voorgaande / volgende informatie
  - Koppeling met genealogische data
- **Geografische info**
  - Plotten van eigendommen van persoon/artikel
  - Laten zien van gerelateerde: sectie info, foto, hyp4 info

Enkele voorbeelden

- Historisch overzicht sectie A742

KAAS.NL

Gebruikte tools

Programmering:

- Perl (voor genealogische info. Toen werkte PHP nog niet!)
- PHP (Bijna alle kadaster en presentatie programma's)
- Javascript (plotten van data met Mapbox)
- EXCEL (invoer en koppelingen tussen databases)

Externe tools:

- XAMP (Apache, PHP, MySQL)
- Mapbox (plot functies)
- HISGIS info (basis kaarten)

Doel (hier wil ik naar toe)

Info Eigenschappen Zoeken Kaart

Gemeente Mierlo

Beschrijving [Korte handleiding voor deze gemeente](#)

[Mierlo 1832](#)

Perceel

Kadasternummer E-0079
[→ OAT-scan openen](#)

Oppervlakte 110170 m2

Klassering 5

Toponiem het Loo Goor

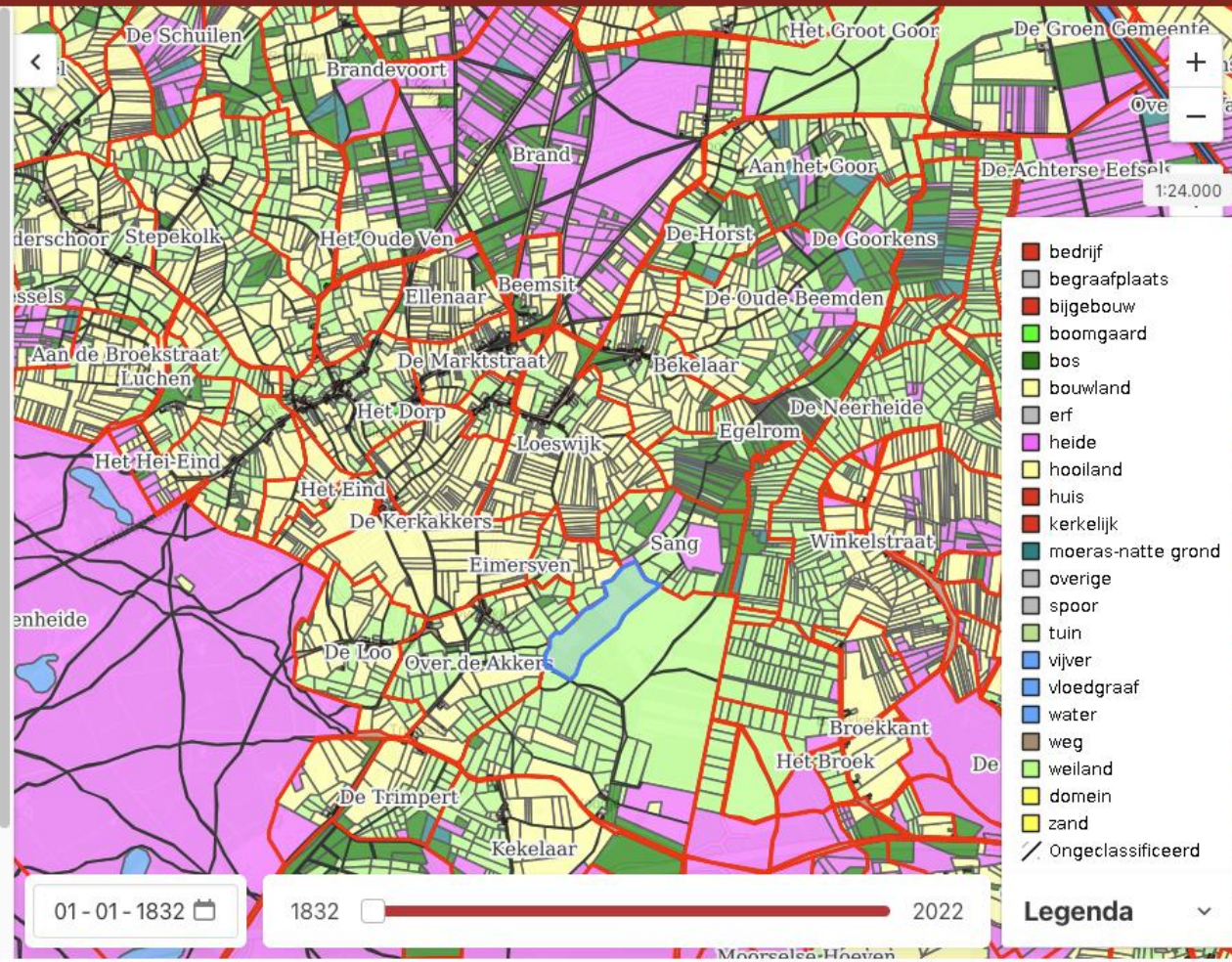
Veldnaam Den Grotendonk

Bestemming Weiland

Eigenaar de Gemeente van Mierlo

Legger 256

Deel 1/1

Bronnen kadaster onderzoek

- Archieven in de provincie hoofdsteden / rijksarchieven
  - Archiefviewer
  - Fysieke registers (o.a. Hyp4, naamregister)
  - Kaarten minuutplans, schetsen
  - Microfiches
- Onderzoek beschrijving
  - BHIC. <https://www.bhic.nl/onderzoeken/hulp-bij-onderzoek/kadaster>
  - www.kadaster.nl Aan de slag in de kadastrale archieven (40 pag.)
- Kadastermuseum: <http://www.kadaster.nl/web/Over-het-Kadaster-1/Kadastermuseum.htm>
- www.kadaster.nl/over-ons/het-kadaster/geschiedenis/mijlpalen
- *Kadaster; boek Aan de slag in de kadastrale archieven ISBN 078 90 9-3078 0 3*
- www.HisGis.nl
- www.ngv.nl/kadaster

Ontwikkelingen

Zelf:

- Presentatie van onroerend goed in Broek op Langedijk
- Zowel op basis van eigenaren als adres als sectie nr's
- Historische ontwikkelingen

NGV:

- Webdeel Kadaster is opgesteld en wordt uitgebreid
- Regelmatig workshop Kadaster (laatste in juni 2025)

HisGis

- Registratie Kadaster 1832
- Time machine voor steeds meer steden en dorpen

Regionale historische kringen

- bundeling kadasterdata, genealogie en omgevingsdata

Demonstratie website(s)

- Demo Website familie.kaas.nl
  - Kadaster: historie A742
  - Database: Via Kaas,Dirk of Kommer,Jacob [K]= kadaster
- Demo: HisGis.nl
- Demo: tijdmaschine (Friesland)
- Demo: tijdmaschine Leiden (via Hisgis.nl)
- Demo: tijdmaschine Mierlo (via GeoBrabant)
- Demo: <https://ngv.nl/kadaster>

Vragen?